N°. 81.

BREDASCHE COURANT.

DONDERDAG 7 OCTOBER.

TE ZEGELEN 1852

1½ C. NOORD-BRABANT

FRANKRIJK.

PARIJS, den 4den October.

Na 11. Woensdag aan boord van het stoomschip *Napoleon* van Toulon te Marseille teruggekeerd te zijn, heeft de Prins President de reis naar Aix voortgezet, waar hij des avonds het door de stad gegeven bal bijwoonde. Donderdag middag bereikte de prins de stad Nimes, waar het leggen van den eersten steen eener kerk, eene voorstelling in het renperk receptie aan de prefectuur, diner en bal gedurende het overige van den dag elkander opvolgden. Vrijdag morgen ten tien ure verliet de President laatstgenoemde plaats weder en kwam tegen één ure in den namiddag te Montpellier aan, na overal op zijnen weg met veel geestdrift begroet te zijn. De kreten *leve de Keizer!* en *leve Napoleon II* klonken den president te Montpellier overal tegen, toen hij zich van het stationsgebouw naar het hotel der prefectuur begaf, en ook later toen hij te paard gezeten revue hield over de troepen der bezetting en de militaire manoeuvers en volksfeesten bijwoonde; ook hier defileerden de afgevaardigden der landgemeenten weder met ontrolde banieren en onder het geroep van *leve de Keizer!* Receptie der burgerlijke en militaire overheden, diner, illuminatie en bal besloten den feesdag. Zaturdag morgen ten acht ure begaf de prins zich van Montpellier naar Narbonne.

Op weg derwaarts heeft hij in de steden Pezenas en Beziers eenige oogenblikken vertoefd, in welke beide plaatsen dezelfde geestdrift werd aan den dag gelegd; evenzoo was de ontvangst te Narbonne, waar hij Zaturdag avond is gearriveerd en Zondag morgen de mis in de Cathedraal-kerk heeft bijgewoond. Van daar heeft hij zich over Carcassone naar Toulouse begeven, waar hij heden moet aangekomen zijn.

Terwijl de reistogt van den President half volbragt was, heeft de minister van binnenlandsche zaken bij eene aanschrijving van den 30sten September de departementsprefecten gelast daarvan gedenkboeken aan te leggen. « De reis van den President — zegt de minister — is eene dier gebeurtenissen, die duurzame sporen in de heugenis en het gemoed des volks moeten achterlaten. Het is op zich zelf eene zoo groote daad, en zij heeft onder zoo ongemeene roemvolle omstandigheden plaats. Het is dan ook voor het gouvernement pligt, daarvan met de angstvalligste naauwkeurigheid aanteekening te houden, en de volledigste bewijsstukken te verzamelen voor eene der schoonste bladzijden onzer historie. Ik noodig u derhalve uit, mij een zoo omstandig mogelijk verslag te zenden van al hetgeen des Presidents bezoek in uw departement betreft. Inzonderheid beveel ik u aan, mij de namen op te geven van de maires, leden van departements- of gemeenteraden, ambtenaren, fabrijkanten, kunstenaars, handwerkslieden, landbouwers, uitgediende militairen, kortom van allen zonder uitzondering die de eer van eenigerhande aanraking met den Prins gehad hebben. Het gouvernement stelt er bijzonder belang in, dat de naam van geen enkele dergenen, die een, zij het ook nederig, aandeel aan de gebeurtenissen van dezen glorierijken reistogt genomen hebben, voor de historie verloren ga. Het verlangt dat van al die bewijsstukken, van een voor het echt nationaal gevoel zoo belangwekkenden aard, een volledig zamenstel gevormd worde, hetwelk in elk departement als een der kostbaarste stukken van zijn archief zal bewaard worden."

— De herstelling van het Keizerrijk is zoo na op handen, dat men voor het oogenblik het vervaardigen van koperen munten aan de munt alhier heeft uitgesteld, ten einde de nieuwe stukken van de keizerlijke teekenen te voorzien. Gelijktijdig met de herstelling van het keizerrijk zou de vermindering van het effectief des legers bepaald worden, om daardoor Europa vertrouwen in te boezemen.

De Stad Parijs zou besloten hebben de reeks der festiviteiten, welke thans overal plaats grijpen, te doen volgen door een feest dat al het overige in luister moet overtreffen, en daartoe eene som van 400,000. francs hebben bestemd.

— In het ministeriële dagblad *la Patrie* leest men het volgende: Een der achtenswaardigste mannen van het departement van de Gard, de markies *van Dammartin*, de maire der stad Uzès, is den 30sten September, ten 6 ure 's ochtends vermoord. Uit zijn huis gaande, werd hij door een geweerschot neêrgeveld. Men weet niet waaraan deze snoode misdaad toegeschreven moet worden."

Volgens onderscheiden andere berigten van hier wordt die moord algemeen als eene politieke wraakoefening beschouwd; men voegt er bij dat de markies, toen hij op den drempel zijner woning doodgeschoten werd, op het punt stond van met een aantal andere inwoners der stad den Prins-President te Nimes te gaan verwelkomen, en dat hij een vertrouwd vriend was van den minister van algemeene politie, maar vroeger tot de legitimistenpartij had behoord, terwijl de bevolking der stad meermalen in de laatste jaren, even als die van het geheele departement, blijken gaf van ultra-republikeinsche gezindheid.

— De *Moniteur* behelst in zijn niet officieel gedeelte eene nota betrekkelijk het komplot van Marseille, welke zou kunnen strekken tot eene teregtwijzing aan de al te ijverige vrienden, die zich geneigd betoonen om den zoo gelukkig ontdekten aanslag op het leven van den President, met onhandigheid te exploiteren. Het officiële dagblad verklaart bepaaldelijk, dat men het gevaar, waarin de President heeft verkeerd, niet moet overdrijven, en drukt zijn volkomen vertrouwen uit in de bescherming, welke de Voorzienigheid het hoofd van den Staat verleent.

— Als eene proeve van de onverschilligheid der kiezers bij de nu bijkans afgeloopen gemeentelijke verkiezingen wordt medegedeeld, dat in de gemeente Herbignac (in het departement Ille-en-Villaine) bij de stemopneming geen enkel biljet in de bus gevonden is.

— De generaal *Cavaignac* leeft thans zeer stil en afgezonderd. Hij heeft zelfs zijn ontslag genomen als lid van het bestuur van het republikeinschgezinde dagblad *le Siècle*.

— Aan de drukpers is een nieuwe slag toegebragt: de gérant en een der redacteurs van de *Siècle* zijn door het correctionele hof van de Seine ieder veroordeeld tot eene gevangenisstraf van een jaar en 1000 fr. boete, wegens het mededeelen van eene valsche tijding, en het verwekken van haat en minachting jegens de regering, ofschoon de beschuldigden ter goeder trouw blijken gehandeld te hebben. De strengheid van dit vonnis heeft een pijnlijken indruk gemaakt.

— De President der Republiek heeft bevolen, dat de versterkingswerken der stad Toulon zouden worden uitgebreid. Naar men zegt, zouden de verschansingen tot aan het fort Mourillon en het geretrancheerde kamp, volgens een oud plan van den Maarschalk *Soult*, worden uitgestrekt.

— Den 13den September is te Tunis een fort, dat op een kwartieruur afstands der stad gelegen was, in de lucht gesprongen. De uitbarsting was vreesselijk. Alle huizen binnen de poort Beb-Sadoun waren ingestort, gelijk mede de Moskee; een kanon was van een toren midden op de graanmarkt gevallen. Alle spiegels en glazen van het Serail en Bardo waren verbrijzeld. Het aantal dooden was aanzienlijk, doch nog niet bekend, evenmin als de oorzaak van dit ongeluk.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 78,30; 4½ pCt. 101,20; Rom. Leening 99.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 3den October.

Het *Journal de Francfort*, hetwelk soms mededeelingen van de Duitsche bondsoverheden ontvangt en geacht wordt hare denkwijze uit te drukken, behelst in een der jongst verschenen nommers eene beschouwing over het verdrag van 20 November 1815, waarbij Oostenrijk, Groot-Brittannie, Pruissen en Rusland zich verbonden hebben, de uitsluiting der Bonaparte's van het hoog gezag in Frankrijk te zullen handhaven, des noods zelfs gewapenderhand. Het besluit dezer beschouwing is: » Dit verdrag blijft verbindend voor het geval dat Frankrijk, wie er ook met het hoog gezag mogt bekleed zijn, trachten mogt de in 1815 vastgestelde grondgebieds-verdeeling en grensregeling willekeurig te veranderen. Doch in het algemeen ligt in dat verdrag, in deszelfs toepassing op den tegenwoordigen staat der zaken, de verpligting niet, de uitsluiting der Bonaparte's te handhaven, ook dan wanneer de verheffing dier familie tot het hoog gezag in Frankrijk een waarborg is, voor zooveel naar menschelijk doorzigt kan worden gezegd, voor het behoud van rust en orde daar te lande en in Duitschland."

— De Keizer van Rusland is den 14den der vorige maand van St. Petersburg naar de binnenlanden van Rusland vertrokken.

— De Keizer van Oostenrijk is den 29sten der vorige maand te Weenen teruggekeerd. Z. M. zou heden weder naar Agram vertrekken, aldaar eenige dagen blijven en zich vervolgens naar Pordenone begeven, alwaar het leger van Italie groote manoeuvres zou verrigten. De Keizer zou den 20sten te Agram terugkeeren, en van daar zijne reis naar Croatie en Slavonie voortzetten.

— De Oostenrijksche regering heeft de viering van den Zondag verpligtend voor het geheele Keizerrijk gemaakt. Alle openbare en bijzondere werken zullen moeten gestaakt, alle magazijnen gesloten worden, met uitzondering van die van levensmiddelen, en deze laatste nog wel slechts op bepaalde uren geopend zijn.

— Eene bekendmaking des Oostenrijkschen ministers van finantien van 28 September houdt in, dat de inschrijvingen voor de jongste leening de som van 116,062,000 florijnen bereikt en dus het bepaalde bedrag met ongeveer een derde overtroffen hebben.

ENGELAND.

LONDEN, den 2den October.

De nieuwe gezant der Vereenigde Staten bij het Londensche kabinet, de heer *Ingersoll*, is te Liverpool aan land gestapt, en heeft aldaar, gelijk het ministeriele Londensche avondblad berigt, aan eene bezending uit den handelsstand de verzekering gegeven dat hij bij zijn vertrek uit New-York van den minister voor de buitenlandsche zaken der Unie de verklaring had ontvangen «dat het geschil over de visscherijen geene moeijelijkheden tusschen de Vereenigde Staten en Engeland zoude of konde te weeg brengen."

Ook omtrent de onder de bevolking in de Vereenigde Staten bestaande plannen ten opzigte der Spaansche kolonie Cuba zijn de jongste in Engeland ontvangen tijdingen minder zorgbarend. De Londensche *Times* zelf zegt nu, dat, volgens zijne eigene berigten veel overdrijving is in hetgeen de Noord-Amerikaansche bladen van de politieke gesteldheid van Cuba hebben berigt.

— De jongste tijdingen uit Indië, van het laatst der maand Augustus, behelzen geen nieuws van eenig belang, dan dat de Britsche troepen in Birmah binnen kort de stad Prome zouden innemen en bezet houden. Men herinnert zich dat deze binnenstad onlangs door Britsche troepen, die eenen verkenningstogt deden, met onverwachte gemakkelijkheid ingenomen werd, maar toen niet bezet gehouden konde worden.

— Uit eene thans openbaar gemaakte officiele opgave blijkt dat door de armbesturen in de onderscheidene graafschappen van Engeland in 1850 onderstand verleend is, aan 289,960 behoeftigen in, en 1,519,348 buiten het werkhuis, en in 1851 aan 276,395 in, en 1,313,934 buiten hetzelve.

BELGIE.

BRUSSEL, den 5den October.

Daar het tegenwoordige ministerie vroeger reeds vijf malen zijn ontslag gevraagd en telkens met of zonder wijziging in deszels zamenstelling het bewind weder aangevraagd had, waren er thans ook die twijfelen of het nu voor goed zoude aftreden. Doch thans laat het gedrag der ministers zelve daaromtrent geen twijfel meer bestaan en verlaten zij reeds hun ambtelijk verblijf.

De stemming die over het bestaan van het ministerie beslist heeft, was, gelijk men weet, eene geheime stemming, daar zij eigentlijk tot verkiezing van eenen voorzitter der Kamer van Volksvertegenwoordigers strekte. Evenwel heeft de *Indépendance*, het hoofdorgaan van het ministerie, eene lijst opgemaakt aanwijzende welke leden voor en welke tegen het ministerie of met een onimgevuld briefje gestemd hadden; door nadere teregtwijzingen van enkele leden, welke op de lijst verkeerd geplaatst waren, heeft zij meerdere, doch nog niet volledige juistheid en zekerheid erlangd, en is vervolgens door de meeste ministerie bladen overgenomen. De oppositiebladen zien hierin eene ongehoorde schending van het geheim der stemming, en nog wel door het bewind zelf gepleegd; zij zeggen dat daardoor, strijdig met den geest en de letter der constitutionele instellingen, de waarborg voor de onafhankelijkheid der volksvertegenwoordigers is aangetast. De *Indépendance* antwoordt dat het wel niet met de letter, maar geheel met den geest dier verordeningen overeenkomt, daar het hier alleen in schijn eene personele vraag, maar in de daad de beslissing over het regeringstelsel gold, en dat de openbaarmaking alleen dengenen onaangenaam kan zijn die zich over hunne uitgebragte stem hebben te schamen, en gevoelen in strijd met de bij de kiezers beledene beginselen te hebben gehandeld.

— *l'Indépendance* berigt dat de heer *H. de Brouckere* bij den Koning ontboden is en eene lange conferentie met Z. M. heeft gehad ten gevolge waarvan hij zich zou hebben laten overreden om zich met de zamenstelling van een nieuw kabinet te belasten; gezegd blad wenscht vurig dat de heer *de Brouckere* in deze moge slagen.

— Nog meldt *l'Indépendance* dat onze gezant te Parijs, de heer *F. Rogier*, zijn ontslag heeft gevraagd; reeds is hij te Brussel teruggekomen.

— Reeds is gemeld dat de ten vorigen jare benoemde staatscommissie haar rapport omtrent de inrigting van het Belgische krijgswezen heeft uitgebragt. Deze commissie bestond uit drie en twintig leden, allen tot de hooge militaire of burgerlijke staatsambtenaren, of tot de leden der wetgevende kamers behoorende, en zóó gekozen dat zooveel mogelijk al de uiteenloopende gevoelens vertegenwoordigd werden. Zij was alleen geroepen om advies te geven en voorstellen te doen, en hoewel de minister van oorlog niet den titel van voorzitter was bekleed, weigerde het departement van oorlog het gevoelen der regering over de voorstellen der commissie aan haar te doen kennen of met haar in overleg te treden.

Beginnende met de algemeene vraagstukken, verklaarde de commissie eenstemmig dat Belgie in zijne door de volkenregtelijke verdragen vastgestelde onzijdigheid geene genoegzame veiligheid vond maar een krijgswezen behoefde. Volgens het oordeel van verscheiden leden was de aan Belgie door de traktaten gewaarborgde onzijdigheid veeleer eene reden te meer om een sterk krijgswezen noodig te achten, dewijl zij Belgie belette ter afwering van welligt opkomende gevaren politieke bondgenootschappen aan te gaan.

Vervolgens overgaande tot het vraagstuk der vestingen, besloot de commissie, na eene beraadslaging die haar verscheiden zittingen achtereen bezig hield, met acht stemmen tegen ééne (terwijl negen leden zich buiten stemming hielden), dat het Belgische leger zóó moest worden ingerigt, dat het op de grenzen des lands wederstand bieden en het binnendringen des vijands beletten konde. Eenparig oordeelde de commissie dat bij eenen aanval uit het zuiden Antwerpen, bij eenen aanval uit het noorden of oosten Antwerpen of Bergen de wijkplaats van 's lands hooge regering moest zijn. De vestingen van de Maas en de Schelde achtte zij onmisbaar; en aangaande nieuw aan te leggen vestingwerken oordeelde zij dat Belgie, ten einde de opofferingen voor 's lands weerbaarheid niet geheel buiten evenredigheid met 's lands hulpbronnen mogten toenemen, zich bepalen moest tot het aanleggen van werken die onmisbaar zijn voor de verdediging des lands met zijne eigen krachten, en daarbij moest afzien van plannen om operatie-lijnen voor ter hulp komende buitenlandsche legers daar te stellen. Eenstemmig verklaarde zij zich voor de vroeger reeds herhaaldelijk aanbevolen sloopig der vestingwerken van Yperen, Meenen, Philippeville, Marienburg en Bouillon, doch voor het behoud der vestingwerken van Nieuwpoort en Bergen. Zij erkende de onmisbaarheid der volgende nieuwe fortificatiewerken: een verschanst kamp bij Antwerpen, werken tot verdediging van het Vlaamsche Hoofd, versterking van den doortogt bij Oirschot, en veldwerken tot bedekking van den doortogt bij Mechelen. In de aan reeds bestaande en te behouden vestingen uit te voeren werken wilde zij onderscheid gemaakt hebben tusschen het wenschelijke en het dringend noodige: tot dit laatste bragt zij de voltooijing der citadel van Diest en der bomvrije gebouwen op de citadel van Antwerpen. Eenparig oordeelde zij voor de te behouden vestingwerken de volgende strijdkrachten noodig: voor de gelijktijdige bewaking 40,415 man van alle wapenen, — voor de gelijktijdige goede verdediging 51,809 man, — voor de gelijktijdige krachtdadige verdediging 70,977 man. Zonder nog over de sterkte en zamenstelling van het reserve-leger te willen beslissen, verklaarde de commissie, met 15 van de 16 stemmen, dat het leger te velde minstens zestig duizend man sterk moest zijn; vervolgens stelde zij, insgelijks met 15 van de 16 stemmen, het effectief der reserve-troepen op veertig duizend man, vooreerst de vraag onaangeroerd latende, uit welke bestanddeelen deze magt moest worden zamengesteld. Daarbij oordeelde de commissie dat de inrigting van het leger te velde beraamd diende te worden op den voet eener sterkte van vijftig duizend man, ten einde het, wanneer het noodig mogt worden, door ontleening van 10.000 man aan de garnizoenen, tot de sterkte van 60,000 man te brengen.

De noodzakelijkheid eener geheele herziening der wetsbepalingen op de verpligte krijgsdienst erkennende, nam de commissie dadelijk eenstemmig de volgende bepaling aan: » In vredestijd blijven de miliciens tien jaren in dienst. Doch de lotelingen van de zevende, de achtste, de negende en de tiende lighting, die de reserve uitmaken, zullen met onbepaald verlof naar huis gezonden worden, en zullen kunnen huwen." De tijd dien de lotelingen onafgebroken onder de wapens moeten doorbrengen, werd, met 15 van de 17 stemmen, gesteld op hoogstens drie achtereenvolgende jaren.

Eene militaire school werd eenstemmig onmisbaar geacht.

De vraag of de eigenlijk gezegde regiments-kinderen in eene kompagnie dienen vereenigd te worden, werd met 7 tegen 6 stemmen ontkennend beantwoord; een voorstel tot oprigting eener school voor »pupillen van het leger," met 8 tegen 8 stemmen verworpen.

Met meerderheid van stemmen oordeelde de commissie dat het kamp van Beverloo behouden, en met algemeene stemmen, dat alle aldaar nog bestaande tijdelijke gebouwen door vaste vervangen moesten worden, zijnde het door sommige leden aanbevolen stelsel van kampement onder tenten minder doelmatig geacht. Ook het behoud van het afzonderlijk kamp tot oefening der artillerie te Brasschaet werd eenstemmig wenschelijk verklaard; zoo ook het behoud van den constructiewinkel en de wapenfabriek te Luik en van de school voor vuurwerkers.

— De *Indépendance* zegt, na zorgvuldig ingewonnen inlichtingen den uitslag van den oogst in Belgie aldus te kunnen opgeven: Tarwe, een gewone oogst; rogge, twee derden van een vol gewas; garst, een gewone oogst; haver, een vol gewas; aardappelen, een gemiddelde oogst in vergelijking met 1851; hooi en voedergewassen, een vol gewas; koolzaad, een gemiddelde oogst; vlas, eene meer dan gewone opbrengst.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 6den October.

Gisteren avond heeft het alhier gevestigd Muzijkgezelschap, onder de zinspreuk: *Vlijt en Volharding*, steeds bij elke voorkomende gelegenheid de tolk willende zijn der gevoelens die de burgerij bezielen, door luisterrijke serenaden zijne hulde gebragt aan den afgetreden Gouverneur der Koninklijke Akademie voor de Zee- en Landmagt, den Luit.-Generaal *Seelig*, alsmede aan diens opvolger den Generaal Jhr. Ridder *van Rappard*; en wel aan den eersten, als een blijk van erkentelijkheid voor zijne veelvuldige gegeven bewijzen van belangstelling in het welzijn dezer stad, en aan den nieuwen Gouverneur, als eene hulde bij ZHEd.Gestr. benoeming tot de gewigtige betrekking waartoe hij door Zr. Ms. keuze geroepen werd.

Bij besluit van 25 September heeft Z. M. bepaald, dat de wet van 18 September jl., betreffende den waarborg en de belasting van gouden en zilveren werken, den 1 Januarij aanst. in werking zal treden.

— Tusschen de Nederlandsche en Keurhessische regeringen is eene overeenkomst gesloten tot wederkeerige uitlevering van boosdoeners, welke door de wederzijdsche gevolmagtigden op den 28sten September 1852 te Kassel is onderteekend.

— Uit het herziene wetsontwerp tot regeling van de verdeeling der provincien in kiesdistricten ter benoeming van de leden der Provinciale Staten, blijkt, dat Noord-Brabant verdeeld is in 9 kiesdistricten, met 387,879 inwoners; Gelderland 16 kd., met 364,637 inw.; Zuid-Holland

17., met 547,354 inw., Noord-Holland 12 kd. met 475,859 inw.; Zeeland 5 kd., met 156,396 inw.; Utrecht 5 kd., met 145,984 inw., Friesland 5 kd., met 242,238 inw.; Overijssel 12 kd., met 211,275 inw.; Groningen 7 kd., met 182,873 inw.; Drenthe 2 kd. met 76,965 inw.; Limburg 9 kd., met 196,654 inw. Totaal 99 kiesdistricten, met 2,988,111 inwoners.

— Volgens het *Algemeen Handelsblad* is de portefeuille van buitenlandsche zaken den heer baron *van Zuylen van Nijevelt*, lid der Tweede Kamer, aangeboden, maar heeft hij dat aanbod van de hand gewezen. Ook wil men dat de aandacht zou zijn gevestigd op den heer *Boreel van Hogelanden*, lid der Tweede Kamer, die echter daarvoor niet in aanmerking wenschte te komen.

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 29sten September jl. n°. 60, zijn, met ingang van den eersten October 1852, naar ouderdom in rang bevorderd: tot kapitein ter zee de kapitein-luitenant ter zee *A.* baron *Collot d'Escury*; tot kapitein-luitenant ter zee, de luitenant ter zee der 1ste klasse *P. A. M. Hinlopen*; tot luitenant ter zee van de 1ste klasse, de luitenant ter zee van de 2de klasse *J. Osti*; en bij het korps mariniers, tot kapitein der 1ste klasse, de kapitein der 2de klasse *J. L. A.* baron *Quarles de Quarles*; tot kapitein der 2de klasse de 1ste luitenant *P. E. Kindt*, en tot 1sten luitenant de 2de luitenant *J. W. Verhaagen*.

— Volgens de jongste berigten uit Luxemburg, was Z. K. H. Prins *Hendrik* der Nederlanden aldaar aangekomen. Dingsdag ll. had Z. K. H. de autoriteiten ontvangen en de tentoonstelling der nijverheid bezocht. De opening der wetgevende kamer, door Z. K. H. was bepaald op gisteren (Dingsdag).

— Bij den Minister van Finantien is ontvangen een bankbiljet van *f* 1000, toegezonden door een' onbekende, onder het postmerk Utrecht, van den 29 September jl., ten behoeve van 's Rijks schatkist.

— Laatstleden Vrijdag zijn uit 's Bosch vertrokken, de aldaar in garnizoen liggende 4 kompagnien van het regiment veld-artillerie, ten einde zich naar Utrecht en Amersfoort te begeven. Zondag zijn er twee kompagnien vesting-artillerie gearriveerd, om garnizoen te houden.

— Men meldt uit Neuzen 2 October: «Heden werd de weduwe *de Feyter* aangenaam verrast, daar zij, van wege H. M. de koningin van Engeland, eene kostbare gouden vaas ontving, met begeleidende missive, waarbij haar verzocht wordt, dit geschenk aan te nemen als een blijk van het genoegen, waarmede H. M. zich de vriendelijkheid en gastvrijheid herinnert, met welke hoogstdezelve, Z. K. H. prins *Albert*, en de koninklijke kinderen werden ontvangen bij hun onvoorzien bezoek op hare hofstede, den 15 Augustus jl.

» Deze beker, hoog met deksel $2^1/_2$ Ned. palm, heeft aan de eene zijde de inscriptie *widow Feijter*, *August* 1852, terwijl aan den anderen kant de letters *V. R.* keurig zijn ingesneden. De waarde van dit vorstelijk geschenk wordt op ruim 250 pond sterling (*f* 3000) geschat."

— De Noordwestelijke storm, van Zaturdag ll., heeft, ofschoon ze slechts korten tijd aanhield, toch op onze rivieren groote ongelukken veroorzaakt. Aan den Moerdijk hebben onderscheiden menschen hunne bezittingen, enkele zelfs het leven, verloren. Het beurtschip van St. Annaland, nabij Oostduiveland ten anker liggende, werd geheel verbrijzeld, doch de schepelingen zijn gelukkig gered. Nabij den Ouden Doel (Zeeland) is een vischschokker door den woedenden storm omgeslagen. Evenzoo de veerschuit tusschen Willemstad en Buitensluis; terwijl die van Oudorp, bij Brouwershaven, tegen de steenen dijkglooijng is verbrijzeld. Voor de Willemstad zonk een geladen tjalkschuit in de diepte, waardoor de schipper met zijne vrouw en drie kinderen, benevens den knecht, eene prooi der golven zijn geworden. Een ander geladen schip zonk oostwaarts van de stad; de bemanning werd gelukkig gered.

't Grootste onheil trof echter den beurtman van Bergen-op-Zoom op Zierikzee. Schipper *v. Dort*, een man van 80 jaar, vertrok met dat vaartug van Zierikzee, aan boord hebbende zijne beide zonen tot hulp en 34 passagiers. Plotseling raakt het vaartuig bij eene hevige windvlaag aan den grond, op de punt van den zoogenaamden Dorschman. Onmiddellijk liet men het anker vallen; doch, weinige oogenblikken daarop was het vaartuig vol water. Al spoedig vertrokken uit Zierikzee een paar schippers met hunne vaartuigen ter hulp. Te gelijk naderde de stoomboot *Stad Vlissingen*, welke te vergeefs pogingen deed, om de in nood verkeerenden te redden. Aan de stoomboot *Zierikzee*, die mede genaderd was, gelukte het nabij het wrak ten anker te komen en met de sloep 10 personen te redden. De tweede togt van de sloep was echter ongelukkiger; doordien te veel schipbreukelingen er te gelijk insprongen sloeg de boot om. Behalve eenige der passagiers verdronk daarbij ook de hofmeester van de boot, een uitnemend zwemmer, die met een der matrozen de sloep had gevoerd. De matroos wist later de boot nog te keeren, slechts een riem bezittende moest hij zich laten afdrijven en kwam nog behouden te Stavenisse aan, terwijl de stoomboot haar weg had moeten voortzetten. Door schipper *de Weerd* werden nog 9 personen en door een hoogaarts 4 schipbreukelingen gered. Twaalf menschen kwamen er evenwel bij om.

Bij Vlissingen zijn door een Belgische kotter de schipper, met zijne zwangere vrouw en 7 kinderen gered van een vaartuig, dat slechts op zijne houtlading dreef.

Bij Sliedrecht is eene aak omgeslagen, waarbij twee menschen 't leven verloren.

— Uit 's Bosch wordt omtrent den storm van ll. Zaturdag het volgende gemeld:

«In vele jaren heeft men geen zoo woedenden storm beleefd. Behalve een aantal gebroken pannen, leijen en ruiten, het beschadigen van eenige schoorsteenen en het ontwortelen van eenige boomen op de paradeplaats en het kanaal is alles gelukkig afgeloopen. Slechts één voorval had de noodlottigste gevolgen na zich kunnen slepen. In de Hinthamerstraat werd het bovengedeelte van den hoogen en steilen gevel van den heer *H. de Gruyter*, winkelier, door den storm losgerukt en met verbazend geweld naar beneden gestort. Juist passeerde daar een wagen met een paard bespannen; het paard werd doodelijk getroffen, en bleef daar ook bewegeloos op de plaats liggen; de voerman kwam er met eene ligte wonde af. Het grenst aan het wonderdadige dat niemand het slagtoffer van dit voorval is geweest op eene plaats, waar de passage steeds druk is, vooral op dat uur en dat wel voor eenen winkel, waar den ganschen dag door menschen in- en uitgaan, en waar op het oogenblik zelf acht menschen voor de toonbank stonden. Trouwens de brokken steen overdekten de gansche breedte der straat.

«De storm moet ook in de omstreken der stad hevig gewoed hebben. Men verhaalt ons dat de postkar van Eindhoven den steenweg heeft moeten verlaten en den weg over Liempde nemen, daar de omgewaaide boomen op den steenweg hem het voortrijden beletten. Van ongelukken hebben wij echter nog niets vernomen."

— Uit Boekel schrijft men:

» De hevige stormwind die hier gisteren circa half een ure des middags op het hevigste was, heeft minstens een honderd en vijftigtal boomen omver en midden doorgewaaid. De storm was zoo sterk, dat de sterkste gebouwen stonden te schudden of alles zou omver vallen. Gelukkig heeft men hier geene ongelukken te betreuren; een paar kinderen die onder een boom eikels raapten, welke omverwaaide, kwamen er zonder hinder af, de boom had zulke groote takken, dat de kinderen tusschen de wortels en de kroon veilig bleven, vermits de stam door de groote takken die aan de kroon zaten, geen grond raakte."

— Uit Groningen schrijft men aangaande den storm het volgende:

«Nadat het in den morgen van Zaturdag ll. reeds eenigzins stormachtig was geweest, begon omstreeks één uur de wind meer op te zetten. Ten half twee uur woei het uit het Noorden, en omstreeks twee uur ging de wind in een' zóó hevigen storm over, dat men voor groote onheilen beducht werdt. De wind was op dat oogenblik W. N. W. Gelukkig duurde de storm slechts korten tijd.

« Van onderscheidene schepen in de haven, benevens nog eenige andere plaatsen, werden de touwen losgescheurd, vele boomen werden ontworteld, en aan een groot aantal huizen werd in meerdere of mindere mate schade toegebragt.

«In het bijzonder trof eenige kramers, die op de thans gehouden wordende kermis stonden een groote ramp. Onder anderen werd de poffertjeskraam van *W. Overmeer*, van Amsterdam, in één oogenblik geheel 't onderst boven geworpen, even als ook het geval was met de zuurkraam van *W. Mulder*, van Groningen, die naast de vorige stond. Beide hebben groote schade geleden, daar bijna alles in de kramen is vernield geworden.

— Uit het jaarlijks verslag omtrent den toestand van het doofstommen-instituut te Groningen, blijkt onder anderen, dat in het afgeloopen schooljaar 32 doofstommen in het instituut zijn opgenomen, waarvan echter 5 later hetzelve hebben moeten verlaten, omdat zij, uithoofde van gebrek aan verstandelijke vermogens, voor het onderwijs onvatbaar waren. Daarentegen zijn in dat jaar 15 kweekelingen ontslagen, waarvan 13 in meerdere of mindere mate bekwaam waren om in de maatschappij te verkeeren.

Slechts 11 doofstommen waren bij de hoofd-directie aangegeven en, in het nu reeds aangevangen schooljaar opgenomen. Zouden er (zeggen hoofddirecteuren in hun verslag) inderdaad zoo weinige ongelukkige doofstommen, die in dit jaar tot ons konden overkomen, aanwezig zijn, zoodat wij ons deswege kunnen verblijden? of zouden dusdanige ongelukkigen, om welke reden dan ook, teruggehouden worden, zoodat wij ons en hen deswege moeten beklagen? Wij wenschten wel, dat wij deze vragen met grond konden beantwoorden, en vooral, dat wij, mogt het laatste geval bestaan, middelen konden vinden, om te bewerken, dat van de gelegenheid, die het instituut zoo liefderijk voor ongelukkigen aanbiedt, in de ruimste mate gebruik gemaakt werd.

In het nu geëindigde schooljaar is niet alleen geen der kweekelingen overleden, maar tevens zijn ze weinig ziek of ongesteld geweest. De kweekelingen hebben over het algemeen goede vorderingen gemaakt.

Het gebouw voor het onderwijs in ambachten is voltooid, en dat onderwijs is in vollen gang. Zes kweekelingen worden onderwezen in het timmeren en schrijnwerken, 6 in het kuipen, 21 in het kleeren- en pettenmaken, 14 in het schoenmaken. Dit onderwijs beantwoordt geheel aan de goede verwachting.

Ook het onderwijs in de gymnastiek, waarvoor eene ruime zaal in het gemelde gebouw bestemd is, gaat geregeld voort, en al de daarvoor benoodigde werktuigen en toestellen zijn aangeschaft.

— Te Amsterdam is ll. Vrijdag onder voorzitting van den heer Mr. *Faber van Riemsdijk*, eene algemeene vergadering van deelhebbers in de Rijn-spoorwegmaatschappij gehouden, ten einde te beraadslagen over de te nemen geldelijke maatregelen, ter verzekering van de door de maatschappij uit te voeren werken. — Deze zijn: de versmalling van het spoor van Amsterdam tot Arnhem, waarvan de kosten door het millioen, van Rijkswege te verstrekken, kunnen worden gedekt; de weg van Arnhem naar de Pruissische grenzen; de weg van Utrecht naar Rotterdam; voorts het vermeerderen en aanschaffen van materieel, van welk een en ander de kosten worden berekend op *f* 7,080,000. Om zich deze fondsen aan te schaffen, is voorgesteld 1°, om van de onvervreemdbare, doch weder vervreemdbaar te verklaren obligatien van de leening van 9 millioenen, 2400 stuks bij de Nederl. bank tot pand neder te leggen voor de uitgifte van even zoo vele certificaten,

elk van ƒ 1000, tegen 4½ per cent 's jaars, en 2°. indien de Regering mogt afzien van de rentelooze verstrekking van een kapitaal van ƒ 2,400,000 in 1853 en van even zooveel in 1854, eene leening van ƒ 4,800,000 à pari, tegen 4½ per cent, te sluiten, onder voorwaarde eener aflossing binnen tien jaren, en onder verband van den weg met den aankleste van dien en van de door de Regering toegezegde renten, ter verzekering van de rigtige betaling der interessen. Beide deze voorstellen zijn aangenomen. — Reeds in 1853, zal een begin worden gemaakt met den aanleg dezer werken, welke in verband met de verbindtenis, met de Regering aangegaan, voor April 1855 uitgevoerd behooren te zijn.

Wij kunnen niet nalaten degenen die in het schoolwezen in deze provincie belang stellen, opmerkzaam te maken op het volgend belangrijk werk: *Verordeningen omtrent het middelbaar en lager onderwijs uitgevaardigd voor de provincie Groningen*, eerste deel (1846) à ƒ 2,50 tweede (1849) à ƒ 0,80 derde (1852) à ƒ 0,80, te zamen à ƒ 4,10 te Groningen in 't licht verschenen.

Men vindt in deze *Verordeningen* vele besluiten, welke niet alleen voor de geschiedenis van het schoolwezen altijd belangrijk zullen zijn, maar ook, hoe ook eene nieuwe wet op het onderwijs uitvalle, in vele bijzonderheden van kracht zullen blijven. En zeer vele dezer besluiten zijn nergens meer te bekomen dan in deze verzameling. Voorts vindt men in dit werk alle circulaires der commissie van onderwijs, welke van blijvende waarde zijn geacht, en onder deze zijn ook vele, die uit een pædagogisch oogpunt hoogst belangrijk zijn; als de jaarlijksche circulaires over de bevindingen van de schoolopzieners bij de schoolbezoeken in het afgeloopen jaar. Nog is bij deze Verordeningen aan het slot gevoegd een *stelselmatig overzigt* van de wettelijk bestaande verordeningen en inrigtingen, betrekkelijk het lager en middelbaar onderwijs, welke in Nederland in 't algemeen en in de provincie Groningen in het bijzonder tegenwoordig van kracht zijn. Dit overzigt is zeer doelmatig, om zulken, die nog vreemd zijn in de schoolwereld, spoedig een algemeen denkbeeld er van te geven.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 5. OCTOBER 1852.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van ƒ	0,00	tot ƒ	9,90
Het dito dito Rogge Oude	» »	0,00	» »	6,35
Het dito dito Rogge Nieuwe	» »	6,85	» »	7,05
Het dito dito Boekweit Oude	» »	0,00	» »	6,30
Het dito dito Boekweit	» »	0,00	» »	5,60
Een groot Tarwe-brood, van een pond Nederl.			»	0,17
Een ligt Tarwe-brood, van zeven ons en vijf lood Nederl.			»	0,17
Een Fransch- of Witte-Brood, van een pond Nederl.			»	0,26½
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.			»	0,30
Een Nederl. pond Tarwe-meel			»	0,32
Een dito pond grof Tarwe-meel			»	0,16
Een dito pond Boter			»	0,67
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	ƒ	0,00	tot ƒ	1,90
Het 1000 Bussen Turf			»	2,00
Het 1000 Duof Hout			»	1,80
De 100 Spanders			»	2,85
De » Stropiken			»	2,30
De 100 Mutsaard			»	2,50

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (5 *October*) was de fondsnotering: Ned. 2½ pCt. 63[illegible]/16; 3 pCt. 76¹/₈, ⁹/₁₆; 4 pCt. 96⁷/₁₆, ¹/₂; O. Ind. Leening 4 pCt. [illegible]/₈, [illegible]/₁₆; Amort. Syndik. 3½ pCt. 95⁹/₈, ½; Haarlemmerm. 5 pCt. 102[illegible]; België 2½ pCt. 52; Spanje Onbep. St. 1 pCt. 23¹⁵/₁₆; 3 pCt. Binnenl. à 0/m. 45¹³/₁₆, ⁷/₈; Amort. Schuld 6¹/₈; Portug. te Londen 5 pCt. 42¹/₄; dito 4 pCt. 38⁷/₈, 39, 38¹⁵/₁₆; Rusland 5 pCt. 108, ¹/₄; dito 1828—29 106⁵/₈; 4 pCt. bij *Hope* 91³/₈; Id. bij *Stieglitz* 91; Certif. te Hamburg 5 pCt. 104[illegible]; Polen Certif. 4 pCt. 85⁵/₈; Oostenr. Metall. 5 pCt. 78¹/₄, ⁷/₈; Nieuwe 2½ pCt. 40[illegible], [illegible]/₁₆; Nieuwe 5 pCt. 90[illegible]/₁₆.

Advertentiën.

DE BEKENDE EAU DE COLOGNE,

van JOH. MARIA FARINA,

gegenüber dem Neumarkt, die zoo menigen Bezoeker der Wereld-Tentoonstelling verkwikte, uit fraaije Fonteinen in de Koninklijke Balzalen van *Buckingham Palace* zoowel als in *Guildhall* nieuw leven en frissche krachten op de vermoeide Dansers en Danseressen uitstortte, die thans, door de Engelsche Schoonen geprotegeerd, het privilegie heeft de fraai geborduurde Zakdoeken met zijne geuren te drenken, in het kort, het PUIKSPUIK wat in Eau de Cologne geleverd kan worden, is in onderstaande Dépôts te verkrijgen voor 80 Ct. en 1,00 de Flacon.

De Flacons, zijn onopgesmukt, van ronden vorm met twee platte zijden, een Etiquet met de Handteekening van den Fabriekant beslaat 3 zijden, op de vierde is een afdruk van de Fontein der Tentoonstelling.

Zijne Handteekening, zijn Zegel en Etiquet, is volgens de bepalingen der Wet bij de Regtbank gedeponeerd om aan zijne Begunstigers de zekerheid te geven, dat ze ook in dezen tijd der overhand toenemende vervalschingen met zekerheid daarop af kunnen gaan.

Amsterdam, Verkoophuis.	Boxmeer, G. Muller.
Bergen-op-Zoom, D. Pauwels.	Breda, Wed. Wiercx Folie.
» C. H. Versant.	Tholen, T. J. Maas.
's Hertogenbosch, F. L. Welsch.	

** Bij de Boekhandelaars KEMINK EN ZOON, te *Utrecht*, is van de Pers gekomen:

LODEWIJK DE GEER VAN FINSPONG EN LEUFSTA. 3° *Uitgave, in folio.* Met een Portret en eene Afbeelding van het Huis met de Hoofden te Amsterdam *Prijs ƒ 5,00.*

Dit werk, uit vorige uitgaven gunstig bekend, en belangrijk voor de Geschiedenis onzer vroegere Noordsche Handelsbetrekkingen, heeft in deze derde uitgave nieuwe uitbreiding erlangd.

DE ONTFERMING DES HEEREN OVER DE ELLENDE DER HEIDENEN.

OPWEKKENDE REDE uitgesproken bij de Broeder-Gemeente te Zeist den 4. Augustus 1852, door F. C. VAN DEN HAM, *Th. Doct. en Pred. te Utrecht.*

Uitgegeven ten voordeele van dat Genootschap. *Prijs ƒ 0,40.*

DE ZALIGHEID VAN DEN CHRISTELIJKEN WANDEL.

AFSCHEIDSREDE, gehouden te Elspeet op de Veluwe, den 27. Junij 1852, door P. A. VAN TOORENENBERGEN, *Pred. te Waarder en Lange Ruige Weide.* *Prijs ƒ [illegible]*

DRIE BRIEVEN aan Dr. L. S. P. MEYBOOM, *Pred. te Groningen*, door Dr. J. I. DOEDES, *Pred. te Rotterdam.* *Prijs ƒ 1,00.*

DE LEER DER ZALIGHEID, voorgesteld ten behoeve van het onderzoek der Christelijke waarheid inzonderheid bij het onderwijs op Catechisatiën, door Dr. J. I. DOEDES. *Prijs ƒ 0,20.*

BIJBELSCH ONDERWIJS TOT HET DOEN VAN GELOOFSBELIJDENIS IN DE HERVORMDE KERK, door J. H. BOSKEN, *Pred. te Utrecht.* *Prijs ƒ 0,15.*

TIJDSCHRIFT VOOR OUDHEDEN, STATISTIEK, VAN HET BISDOM, DE PROVINCIE EN DE STAD UTRECHT. *Vierde deel.* *Tweede stuk.* Uitgegeven door Dr. P. J. VERMEULEN, *Archivarius der provincie Utrecht.*

Dit Tijdschrift verschijnt in 4 stukken à ƒ 1,00, van de vorige deelen zijn nog Exemplaren voorhanden voor den Prijs van ƒ 5,80 het deel.

Voorts hebben zij ontvangen *de nieuwe goedkoope Uitgave van*

NAPOLEON ROUSSEL'S

SCÈNES PATRIARCHALES, orné de 20 Gravures sur Acier. ƒ 1,00.

SCÈNES PROPHÉTIQUES, orné de 20 Gravures sur Acier. ƒ 1,00.

LES ENFANTS DE LA BIBLE. ƒ 0,55.

MON VOYAGE EN ALGÉRIE. ƒ 0,75.

Ook zijn bij hen de overige werken van dezen Schrijver steeds in voorraad.

In een paar dagen komt bij hen van de Pers:

BEGINSELEN EN GRONDEN DER MEETKUNDE. HANDLEIDING BIJ HOOGER ONDERWIJS, door Dr. C. H. D. BUYS BALLOT.

In het najaar zal ten hunnen huize publiek Verkocht worden: EENE FRAAIJE VERZAMELING BOEKEN, PLAATWERKEN en PLATEN. Bijdragen hiertoe worden ten spoedigste ingewacht.

** Bij den Boekhandelaar J. DE LANGE, te *Deventer*, ziet heden het licht:

RICHARD WHATELY,

LESSEN TOT INLEIDING

DER

STAATHUISHOUDKUNDE.

NAAR DEN DERDEN HERZIENEN EN VERMEERDERDEN DRUK.

UIT HET ENGELSCH VERTAALD DOOR

W. SLOET TOT WESTERHOLT.

Gr. 12mo. 327 pag. Prijs ƒ 2,25.

Dit Werkje is vóóral in deze dagen hoogst belangrijk, daar in hetzelve de IERSCHE ARMENWETTEN behandeld worden.

** Door de ERVEN J. J. TIJL, te *Zwolle*, is uitgegeven en verzonden

NAGELATENE LEERREDENEN

VAN

D^r. G. H. VAN SENDEN,

1^e DEEL, Prijs ƒ 3,75.

Bevattende tevens een keurig bewerkt

PORTRET EN FACSIMILE,

alsmede eene uitvoerige

LEVENSBESCHRIJVING

van den overledene.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.